

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ Черкаської обласної державної адміністрації
ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ Черкаського міськвиконкому
ДЕПАРТАМЕНТ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ Черкаського міськвиконкому
ДЕПАРТАМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ Черкаської ОДА
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ В Черкаській області
УПРАВЛІННЯ ПІВНІЧНОГО ОФІСУ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ В Черк. області
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В Черкаській області
ЧЕРКАСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
УПРАВЛІННЯ, м. КИЇВ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. С. КУЗНЕЦЯ, м. ХАРКІВ
БАЛТІЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ, м. РИГА, ЛАТВІЯ
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. ЧЕНСТОХОВА, ПОЛЬЩА
УНІВЕРСИТЕТ КИРИЛА І МЕФODІЯ В м. СКОПЬЄ, ПІВНІЧНА МАКЕДОНИЯ
ВИЩА БАНКІВСЬКА ШКОЛА В ПОЗНАНІ, ПОЛЬЩА
КАРЛОВ УНІВЕРСИТЕТ, м. ПРАГА, ЧЕХІЯ

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ СИСТЕМ»

Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції

25 травня 2023 року

Черкаси, ЧДТУ, 2023

УДК 336 (477) (06)

Сучасні проблеми розвитку фінансових систем [Електронний ресурс]: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції: Черкаський державний технологічний університет, 25 травня 2023 року. Черкаси, 2023. 132 с.

Основною метою конференції є обговорення актуальних проблем розвитку фінансових систем України та світу й пошук конструктивних шляхів їх розв'язання.

Подані матеріали містять методологічні та методичні підходи, що можуть заслуговувати на увагу широкого кола фахівців.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету: *Григор О.О.* – д.політ.н., професор, професор Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Заступник голови: *Демиденко В.В.* – к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Члени оргкомітету:

Гончаренко І.Г. – д.н.держ упр., професор, завідувач кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Березіна О.Ю. – к.е.н., професор, професор кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Петкова Л.О. – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Булатова О. В. – д.е.н., професор, перший проректор Маріупольського державного університету, м. Київ .

Токарева В. І. – д.держ.упр., професор, директор Навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету, м. Київ.

Сідельникова Л.П. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький.

Орлова Н.С. – д.держ.упр., професор, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м.Харків.

Лебідь О.В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м.Харків.

Бережна Л.В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Dorota Jelonek, – PhD, Czestochowa University of Technology, Department of Management (Czestochowa, Poland).

Голова секретаріату: *Шевченко А.М.* – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є безперечними. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

**СЕКЦІЯ 1. Трансформація фінансового сектору внаслідок
збройної агресії росії проти України та під впливом світової пандемії
COVID-19**

Lyudmyla Alekseyenko, Dr. of Econ., Professor
*Ivano-Frankivsk Research and Development Institute of Management
of Western Ukrainian National University*

Oksana Tulai, Dr. of Econ., Professor
West Ukrainian National University

Viktoriia Tsokalo, Master's Student
West Ukrainian National University

**TRACKER OF THE TRANSFORMATION OF THE FINANCIAL SECTOR
IN THE CONDITIONS OF DIGITAL GLOBALIZATION
OF THE ECONOMY**

The financial sector transformation tracker during the war is a concise format of monthly studies on the state of the Ukrainian economy, which have been carried out since the beginning of the full-scale invasion. These studies are periodically updated to include the most up-to-date information. The article "Financial System Soundness" states that when financial crises occur, they can lead to deepening economic downturns, provoke capital outflows, and cause exchange rates to decline [1].

On May 23, 2023, the seventh meeting of Cluster 1 (macroeconomic cooperation, public finance management: budget policy, internal control, and external audit, fight against fraud) of the Subcommittee on Economy and Other Sectoral Cooperation of the Association Committee between Ukraine and the EU took place [2].

International aid plays a key role in financing budgetary needs, although the role of domestic borrowing will grow in the future. In 2022, Ukraine received 31.1 billion dollars in foreign grants and loans, which averages 3.1 billion dollars per month of war. Experts note that these payments were neither stable nor regular, in some months both extremely high and low volumes of funding were observed. Therefore, irregular payments harmed the implementation of the budget [3]. In April 2023, Ukraine received 5.6 billion dollars in foreign funding: 1.65 billion dollars in a loan from the EU and 1.25 billion dollars a grant from the USA. The first tranche of credit financing from the IMF in the amount of 2.7 billion dollars also arrived; two more tranches are planned for 2023.

The Ministry of Finance of Ukraine publishes detailed information on the state budget expenditures of 2022, which were compensated by foreign partners as part of the World Bank project "Public Expenditures for Administrative Capacity Endurance in Ukraine, PEACE in Ukraine" [4]. Financial support from partners within the framework of the World Bank PEACE in Ukraine Project became decisive in ensuring humanitarian and social expenses during the war.

Monetary conditions have remained quite tight for a long time (even with a reduction in the discount rate from the 4th quarter of 2023).

This is due, firstly, to the expected slowdown in inflation. Secondly, the growth of the real yield of hryvnia instruments, since the consistent monetary policy is aimed at maintaining the attractiveness of hryvnia savings, will make it possible to maintain exchange rate stability at the stage of easing currency restrictions.

Since the beginning of the full-scale invasion, the Ministry of Finance of Ukraine, the State Financial Monitoring Service of Ukraine, and the Verkhovna Rada of Ukraine have worked to draw attention to the non-compliance of the aggressor country with FATF standards and the risks that this country creates for the international financial system [5]. These efforts resulted in the FATF increasing restrictive measures.

The increase in costs to ensure defense capability and the limited resource base due to the consequences of the war will increase the budget deficit to more than 26% of GDP in 2023. In the long term, the budget deficit is expected to gradually narrow, but the fiscal policy will remain stimulating over the entire forecast horizon.

Household deposits continue to grow in 2023, with foreign currency term deposits showing the largest growth due to the popularity of the 3-month deposit, which allows customers to buy dollars at a rate lower than the cash market. Time deposits in hryvnia increased very slowly and the main reason for this was too low rates, which made deposits not attractive enough. The Monetary Policy Committee of the National Bank, at its meeting on March 15, 2023, called for the adoption of administrative measures against key banks (PrivatBank, Oschadbank) to increase deposit rates.

The full-scale invasion led to security risks and uncertainty, significant destruction of production and storage facilities, and blockade of sea transport routes (in peacetime, these routes accounted for about two-thirds of Ukraine's foreign trade turnover).

In April 2023, the index of expectations of business activity improved to 51.5 (from 49.5 in March) and for the first time in 1.5 years, it exceeded the "neutral" level of 50.0. This means, firstly, that positive business expectations outweigh negative ones. Secondly, trade enterprises are the most optimistic.

In April 2023, the number of vacancies hovered around the baseline level of the first week of 2022. Before the full-scale invasion began, this figure exceeded 140%, so it is too early to talk about a full recovery of the labor market, but the trends are positive. Trends show that jobseeker activity has been declining throughout April and is currently lower than a year ago, a month after the full-scale invasion began.

In 2022, the National Bank clarified the estimate of the unemployment rate. In addition, with the survey and the application of probit models of the National Bank, the probability of acquiring the status of unemployed was estimated depending on socio-demographic characteristics (the most important were age, place of residence, level of education, region of residence). A direct effect of a full-scale invasion is an increase in the probability of becoming unemployed in all regions of Ukraine.

In summary, we note that the USA and the EU state that one of their priorities is to provide financial assistance to Ukraine in 2023 with timely and stable payments. This will help improve business expectations and is an important subjective indicator

of the state of the economy, which indicates a gradual recovery of activity. The provision of financial assistance makes it possible to improve the development of the system of planning and monitoring the implementation of the state budget.

References

1. Financial System Soundness. URL: <https://www.imf.org/en/About/Factsheets/Financial-System-Soundness>.
2. Юрій Драганчук: Європейська інтеграція та поглиблення всебічної співпраці з ЄС – безперечні пріоритети Уряду України 23 Травня 2023. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/iurii_draganchuk_ievropeiska_integratsiia_ta_pogliblenni_a_vsebichnoi_spivpratsi_z_ies__bezperechni_prioriteti_uriadu_ukraini-4021.
3. Трекер економіки України під час війни. URL: <https://ces.org.ua/tracker-economy-during-the-war/>.
4. Іноземні партнери надали Україні 495 млрд грн у 2022 році на забезпечення пріоритетних видатків через Цільовий фонд Світового банку (PEACE). 8 Травня 2023. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/foreign_partners_provided_ukraine_with_uah_495_billion_in_2022_to_cover_priority_expenditures_through_the_world_banks_peace_project-3993.
5. Україна занепокоєна шантажем росії членів FATF напередодні червневого пленарного засідання організації - Міністр фінансів України Сергій Марченко 24 Травня 2023. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/ukraine_concerned_over_russias_blackmailing_of_fatf_members_ahead_of_the_watchdogs_plenary_in_june__finance_minister_marchenko-4022.

Юлія Голубенко – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Науковий керівник – д.е.н., проф. Ірина Гончаренко

Черкаський державний технологічний університет

МІЖНАРОДНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

Україна знаходиться в складному геополітичному становищі через військову агресію, яка ввійшла у повну фазу починаючи з 24 лютого 2022 року. Це суттєво впливає на економіку країни і вимагає заходів для підтримки її фінансової стабільності та розвитку. Роль міжнародних фінансових інституцій в цьому контексті стає надзвичайно важливою, особливо важливою може стати